

... alebo o tom, prečo žiaden štát nemôže stáť na evanjeliových základoch.

K napísaniu tohto textu ma v konečnom dôsledku pohla kontroverzia ohľadom pápežovho výroku, citujem: „Potrebujeme vytvoriť zákon o občianskom spoluzití, (homosexuáli) majú právo na zákonné krytie. Obhajoval som to...“

Hneď na začiatku vyhlasujem rovno a otvorene: Katolícka Cirkev má dvojaký meter. Vždy mala dvojaký meter, vždy bude mať dvojaký meter a nemôže inak, než mať dvojaký meter.

Začnem slovami kardinála Tarancona: „Bolo by nesprávne, keby dnešná Cirkev chcela vnútiť katolícku morálku svetu. Bez Božej milosti nie je možné, aby niekto žil katolícku morálku, nieto ešte aby ju prijal.“ Nie je prvý, kto to hovorí. Veľký teológ, Anjelský Doktor Tomáš Akvinský na margo slov sv. Písma, že Kristus „nás urobil súcich za služobníkov Novej zmluvy, a nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, kým Duch oživuje“ (2 Kor 3,6) píše: „Literou musíme chápať písaný zákon, zvonka daný človeku, dokonca aj morálne princípy obsiahnuté v evanjeliu. Preto aj litera evanjelia by zabila, keby nebolo vnútornej prítomnosti uzdravujúcej milosti viery (gratia fidei sanans).“

Ak sa nad tým zamyslíme, nie je to nič nové pod slnkom. V skutočnosti takmer všade existuje podobný dvojaký meter. Zoberte si napríklad šport!

Poznáte Arnolda Shwarzeneggera, veľký nabúchaný svalovec, legendárny kulturista. Počas prezidentovania amerického prezidenta Georgea Busha st. bol členom prezidentskej Rady pre fyzickú zdatnosť a šport. V roku 1990 osobne viedol Výročný veľký americký tréning priamo na trávniku Bieleho domu, kde predcvičoval a cvičil s množstvom ľudí, ktorí si prišli s ním pred Biely dom zacvičiť. Arnold bol nadšený, spokojný a nepochybne ich všetkých pochválil. A teraz prichádza to hlavné:

- Keby niekto takto cvičil v posilovni, kam chodil Arnold a jeho priatelia Franco Columbo či Tom Platz alebo Lou „Hulk“ Ferrigno cvičiť, tak by nad jeho „tréningom“ od smiechu popadali na zem. Pred Bielym domom ale Arnold ľudí za rovnaký tréning pochválil.

- Keby bol chcel, aby ľudia na trávniku pred Bielym domom odcvičili jeho vlastný bežný tréning, najskôr by pritom zomreli – niektorí doslovne. Arnold a priatelia ale takto trénovali bežná denne!

Odpoveď, prečo to tak je, poznáme: nemôžete porovnávať bežného človeka s profesionálnym špičkovým športovcom! To, čo je pre prvého riadny tréning, je pre druhého ľahká rozcvička, ani sa nezapotí. A to, čo je pre neho bežná denná rutina, je pre toho prvého nadľudský výkon, ktorý je vysoko nad jeho sily a možnosti a ak sa oň pokúsi, tak ho to možno už v prvej tretine zabije...

No a teraz sa vráťme k Cirkvi. Aj tu sú dve skupiny ľudí, ktorí sa od seba podstatne líšia:

- kresťania, obzvlášť katolíci, nadopovaní Duchom Svätým, vyživovaní Chlebom z Neba, posilňovaní sviatosťami, dokonca by sme povedali „geneticky modifikovaní“ (na duchu, samozrejme) pretvárajúcou a zbožšťujúcou milosťou posväcujúcou v krste, denne posilňovaní modlitbou, denne konzultujúci s Bohom, vedení pod kvalifikovanými trénermi – kňazmi, biskupmi a inými v Cirkvi – s vedomosťami a poznatkami, navyše už nejaký ten rok trénujúci týmto spôsobom, takže už vymakaní a navyknutí na tréning s Bohom a na kresťanský nebeský spôsob života vôbec; no a potom tu sú

- bežní nekresťania, ktorí nič z toho nemajú, nepoznajú, nie sú na nič podobné navyknutí a ani nič podobné nedokážu – a keby sa

o to bez všetkej tej podpory pokúsili, zlomilo by ich to, možno zabilo, ale každopádne by to bolo vysoko a ďaleko nad ich sily.

Niekedy máme sklony toto prehliadať. Ralph Martin hovorí: „Kresťanská viera má svoje jadro a východiskový bod v uznaní živej Kristovej prítomnosti v životoch jeho nasledovníkov. Kresťanský život nie je primárne morálkou, nie je filozofiou, nie je sociológiou, nie je politikou. Zaiste, toto všetko sa predpokladalo v oficiálnom učení Cirkvi - v mnohých prípadoch to však nebolo dostatočne jasné. Následkom toho sa kresťanské podanie v našej kultúre príliš často vystavovalo forme redukcionizmu, ktoré sa z neho pokúsilo urobiť najmä morálku alebo sociológiu, alebo filozofiu či politiku.“

Sme v pokušení presadzovať „kresťanské hodnoty“ do politiky a pre celú spoločnosť, pretože sú správne – a v tom máme pravdu. Lenže, sú nielen správne, ale pre neveriacich a s Kristom v Božej milosti nežijúcich neobrátenejších ľudí aj úplne a dokonale neuskutočiteľné! Jednoducho, nie je možné očakávať od nekresťanov, žijúcich mimo Božej milosti to, čo dokážu kresťania len a jedine vďaka Božej milosti a Kristovi, ktorý v nich cez Ducha Svätého mocne prebýva!

V skutočnosti návodom pre *svetskú spoločnosť* je Starý Zákon a Desatoro. Ono je morálnym minimom, ktoré je uskutočiteľné pre každého človeka na svete: *Nezabúdaj na Boha, na zmysel svojho života. Neupracuj sa k smrti, o tom život nie je. Chráň rodinu. Nezabíjaj. Nekradni. Nesmilni. Neklam, nepodvádzaj, ale dodrž, čo si sľúbil. Neprepadni chlipnosti, lakomstvu a závisťi.* To sa dá. Štát vybudovaný na týchto základoch bude dobrý, spravodlivý a bude dlhodobo prosperovať.

Pre kresťana je to málo. Kresťan usiluje o vyššie méty, než len dobrý pozemský život a pozemská prosperita. *Tak ako bežnému človekovi stačí ísť si zabehať, ale na víťazstvo vo svetovom šampionáte je to smiešne málo,* tak aj pre svetský život to stačí, ale ak usilujeme o Nebo, je to smiešne málo, tam je potrebné viac, ako učí Písmo: „Usilujte sa [...] o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána“ (Hebr 12,14). Na prosperujúci štát stačí byť *dobrym a slušným občanom* a viac bez Božej posväcujúcej milosti, daru Ducha Svätého, ani možné nie je. Na Nebo je potrebná *svätosť* – ovocie našej spolupráce s Božou milosťou, s Duchom Svätým.

Preto má Cirkev dvojaký meter. Musí mať! Keď hovorí *k svetu*, hovorí na úrovni Starého zákona a hovorí o pravidlách, ktoré sú záväzné pre bežných ľudí mimo Cirkvi. Keď hovorí *ku kresťanom*, hovorí na úrovni Evanjelia a hovorí o podmienkach spásy a Neba, ktoré sú bez zvláštnej Božej milosti pre človeka zhola nemožné. *Ako príklad si vezmite napríklad zásady „spravodlivej vojny“.* *Pre svet by bolo skvelé, keby ich každý v krajnom prípade vojnového konfliktu dodržiaval. Bolo by ale smiešne považovať ich za pravidlo pre život cirkevného spoločenstva – rovnako ako by bolo naivné vyžadovať od štátu sebaobetovanie sa z lásky ako u mučeníkov.*

Cirkev a svet sa nikdy nezlejú dohromady. Cirkev bude vždy ostrovom z *iného Vesmíru*, Božieho, uprostred *cudziny* sveta. Preto musí vždy používať dve metre, dva rôzne štandardy – jeden na neveriaci svet, neschopný svätosti, a jeden na seba a kresťanov.

No a to je aj prípad pápežovho výroku. Usmernenie Vatikánu k nemu končí vetou: „Preto je zrejme, že pápež František sa zmienil o určitých štátnych ustanoveniach, určite nie o doktríne Cirkvi, opakovane potvrdzovanej v priebehu rokov“. Inými slovami: Všetci vieme, ako v podobnej situácii budú žiť a konať kresťania. Musíme ale myslieť aj na ostatných „obyčajných“ ľudí, ktorí toho schopní nie sú a ako chrániť ich aj ich skutočné prirodzené dobro.